

מילואים

הלבות תשעה באב סימן תקנד

המשך מעמוד 60

לתשובה, וכן ראוי לעשות כן [חוץ מברות הראשונות], וכן הביא השוד חמד (אסיפות דינים מערבת אבלות אותן בה) מספר וזה שלום (ווד ס"י שפ"ס ס"ק א) שמוטר לאבל ללימוד בספריו יראה ומוסר המערוביים לב האדם לתשובה. בין שמידת הדין מותחה עלו ונדרלה התשובה שמביאה רפואה לו וכל העולם. רעת הגירש אלישיב (הסתה ונמנגן בין המערביים עמו קמוך) לעין תשעה באב, שמוטר ללימוד בספריו מוסר אף כישיש בהם אסדות ומורשת חז"ל הוויל ואין החומרה ללימוד אלא להטעור לתשובה ותיקון הדמיות שוזחי חובת הדין בתעניתן [אך כל זה בשלהם לשם התעורחות של מלמדו המסר], אולם טוטר ללימוד בספר

המוסר לשם וידעת המכדריים והאגודות המובאים בהם].
מайдין, בשורת אוור לציון (חג פcritesh תשובה א) כתוב שיש להחמיר ולהימנע מקריאת ספרי מוסר, ובעיקר מהפסוקים ומאמורי חז"ל המוחרים שם. ובין זו דעת הרירה קנטקטוי והగירש דבליצקי ורבבות אפרים חז"א סי' שפ"ו שאין למלוד בספריו מוסר שמובאים בהם פסוקים ומאמורי חז"ל. והגיטף הגירש דבליצקי, שאפשר שגם הימה שלות [המובה לעיל] לא התרור אלא ספרי מוסר המיטדים על רעיונות מוטוריים ללא ציטוט מאמורי חז"ל.

2) והטעם לכך, כתוב להלן (ס"ק לד) הוא כד שלא וילעגנו עלינו הנבראים. אך הוסוף (ס"ק לד), שvak שאון למחות ביד מי שעוזב בה. מימי אין לה טעם שהרי בלבד היכי הם מליעגים עליינו.

[משנ"ב ס"ק ב]
[רצעות עכ"ס אסור לזרקות] וכו', אסור ללמד אף רקרים הצעים וכו', וקשבר לב הפיניקו).

3) וקריאת עתונים וכדר או לימוד שאר חכמתו, כתוב הערך השלוחן (ווד ס"י שפ"ט) לעונן אבל, שהדבר פשוט אסור לו ללימוד שאר חכמתו, וכל שכן לקראן בכחבי עתים או באיה חוברת וכדר, שלא יסיח דעתו מבאלתו, וכל שכן אם יש לו עונג בקריאתם ודאי אסור (הגירש וולדנברג).

4) וללמוד עם הקטנים גם, במסכת מתנית קמן פרק אלף מגליהן [במברא בשוש"א הילה (ס"ב)], העד הגירש קנייסקי (מעשה איש חי עמי בא) שהחח"א היה לזרם עם ילדים גمراו וזה.

5) וללמוד בספריו מוסר, כתוב המארוי (מהרעד קמן בא, א) לנין אבל, שנראה לו שלא נאסר לעין בספריות המערוביים ליבו של אדם

הלבות תשעה באב סימן תקנד

המשך מעמוד לא

קופא ס"ק א), הפוקה אלעור והקף החיים (ס"ק לא) שאיתו ציריך להתענות בשותה או לרזין (חג פcritesh תשובה ז) כתוב שמי שעבר ניתוח קשה פטור מלהתענות לפחות כל שלושים יומם, וכ לשם שילוט פטורה כל שלושים יומם. וחושטף, שمامה שכטב השיער לפחות (ס"י תריז סי' ז) לבוי חיזב וילול להתענות ביום הביבאים שפעמים פטורה כל שלשה יומיים ופעמים כל שבעה ימיים מלידתנה, יש למלוד שיש כמה דרגות בענין החתנתשותו לנו שהירה חולה וגתרפה, לכן גם לעוני חענית תשעה באב, מי שעבר ניתוחן כל או שהוא לו חום גבורה ונחרפה, פעמים שש לפטוח מהתענות עד שלשה ימים ופעמים עד שבעה ימים והכל לפי הענן, שכל שהוא חלשת מחמת המחללה.

ואף يولדת לאחר שחלה או מותר מהתעניתן. (ס"ק כה) שדרינה כחיה.

18) ולענן חולה או מי שיש לו מוחשיים אך אותו גוף למשכב, ראה מה שכתבנו להלן (ס"ק יא).

19) אך כל זה בשאומורת צרכיה אני לאBEL מוחמת צער הלידה, אבל אם אומורת צרכיה אני לאBEL מוחמת שכבד על החול, כתוב לפחות שלשה או שבעה מעת לעת. מайдין, הבא המשניב שם וכן למן (ס"י תריז ס"ק ז) שיש כמה פוטקים הסבירים שיש להקל שאן צרכיה להתענות, וכן שאפשר לחולל עליה את השבת כל שלא עברו שלשה או שבעה ימיים מעת לעת, וסימן [בסי' של שם].

ראה גם לשונו בס"י תריז שם שכן יש להזג למשעה. וכן הבא בישורית יד הלאו (במברא, סי' סב) בשם הוריג אדרל שיש להקל שאות הזמנים של שלשה שבעה ושלשים מונחים מעת לעת, שלא כפסק השיער. וכן כתוב בשוויי ובייע אומר (ח"ז אויח סי' מט) ובענינו אף השיער לא הזכיר מדוין זה.

וילוד שחתניים של שלשים יום שלח באמצע תשעה באב, דעת הגרין קרלייז (חווט שני שבת ח"ד עמי ר' רס) שאינה צרכיה להתענות בהמשך היום וומבר מוכח שדעתו שמדובר את השלים יום מעת לעת.

20) והוללה שנחרפה אך הוא עדיין חלש מאיר, כתבו המוחזיק ברבה כדי לחזור לאייתנו.

[משנ"ב ס"ק ט]
[טהה כל שלשים יומם]. רמנטמא אקראיין שהיא חלולשה וכו', וכן בחללי הפטוב לקלפה וכו', טבקת להתקעוץ וכו', כמו שכתב קנק"א²⁰⁾.

16) ואף המפלת, כתוב בביילן למן (ס"י תריז סי' דה יולדת). שבספר שדי חמד הבא בשם אחרים שעינה כירלה.

ואם מונים את החלושים יום מעת לעת [כיד שעות], או אף אם לא עברו שלושים מעת לעת כל שלח השעה באב ביום הלא חביב להתענות וכגון שלידה בה' תמה לנפנות ערב שאו בלילה טbab עדין לא עברו שלושים מעת לעת אך מ"מ בבר הגע יום הלא לילדתך], פסק השוער למן (ס"י תריז סי' ז) לעין הענת יום ביפורו, שכל של שלם יום ביפורו ביום הרוביעי לילדתה [בשאן אומרת צרכיה אנין או השמעין ללידתך אף באומרת צרכיה אנין] שצרכיה להתענות אף שלא עברו שליש או שבעה מעת לעת. וככתוב המשניב ביעיל אם הגע היום הרוביעי או השמעין ללידתך אף שלא עברו שלשה או שבעה מעת לעת. מайдין, הבא המשניב שם וכן למן (ס"י תריז ס"ק ז) שיש כמה פוטקים הסבירים שיש להקל שאן צרכיה להתענות, וכן שאפשר לחולל עליה את השבת כל שלא עברו שלשה או שבעה ימיים מעת לעת, וסימן [בסי' של שם]. ראה גם לשונו בס"י תריז שם שכן יש להזג למשעה. וכן הבא בישורית יד הלאו (במברא, סי' סב) בשם הוריג אדרל שיש להקל שאות הזמנים של שלשה שבעה ושלשים מונחים מעת לעת, שלא כפסק השיער. וכן כתוב בשוויי ובייע אומר (ח"ז אויח סי' מט) ובענינו אף השיער לא הזכיר מדוין זה.

21) ואף משאר עיניים כרוהיה סוכה ונעלית הסDEL, כתוב העורך השלחן (ס"י) שפטור מלהתענות, בין שהוא צרך הרבה שמייה כדי לחזור לאייתנו.

מילואים

הלבות תשעה באב סימן תקנד

המשך מעמוד קודם

שיש לו חום גבהה הוא בכלל חוליה שיש בו סכנתה, כל ומן שלא בא רופא לקבע את מצבו. כמו כן מי שיש לו דלקת פנימית, בגין דלקת ריאות או כליה או בפרקיות או ולקמת גרון וכן חוליה לב, הרי הוא בכלל חוליה שיש בו סכנתה [כמפורט בשער עליל (ס"י שכח סי' ג) שבמהנה בחולל הפיזי של הגוף נחשב חוליה שיש בו סכנתה, ואכן ציריך להעתנותו. וכן מי שיש לו רמת סוכר גבוהה ברט או לחץ דם גבוה ולמעשה יש להעתינע ברופא בענין זה, והוא פטור מהעתינע.

ובכן וה דעת הגראי קרליין (חו"ש שני שבת ח"ר פג"ג ס"ק א' עד מדיין חוליה בחענינה) שביל שיש בוגנו בעיה רפואית, ומזק לו אם לא יאכל ישברך כל מרגישים בני אדם שמתענין, הרי הוא בandal חוליה ואינו חייב לצלום. וראה עוד בשוויה אגדה משה (שב) בידינו של אדם שהחלש בטבעיו יותר מאשר בני אדם, ובידינו של אדם שמחמת טערור בעורחו יכול ליטריך לבט את הצבע.

ומני שיש לו חום גבהה, כל שבראה חוליה לסתם אגשין, אף שאינם בקיימות רפואית, מותר לאכל.

(28) ולענין הבלתי חוליה שאותה באב של חוליה ביטום ראשן, ראה מה שבתבטט לקמן (ס"י תקנת ס"ק ב).

[משנוב'ב ס"ק יא] רצחה לומר, שהרוא קלוש וחוש בקבופוז (וכו), מאכילהן אוותה⁽²³⁾. (22) ואף אם לא נפל למשבב מלחמת החולי, כחוב העזרך השלחן (ס"י שטטור מלחהענות, אך הוויסף, שגם יש לו מוחש בעלהם או יטב חוליה חוויב להעתנותו, ובשותית אויר לעזין זיג פיטס תשובה זו כתוב שבמיוחד בעלהם שאותו נפל למשבב מוחמותה, אין זה בהשכח חוליה כלל תביריך להעתנותו. אך הוויסף שמי תשוש בהה בגין זיקן, פטור מהעתינע אkan בשורת אגדות משה (אייריך ח"ד סי' קז) כתוב שכונת המשבב בס"ק זה שאנו מי שמנגש חולשתה יתירה במלול העזים יותר ממזה שברור כל מרגישים בני אדם שמתענין, הרי הוא בכלל חוליה ואינו חייב לצלום. וראה עוד בשוויה אגדה משה (שב) בידינו של אדם שהחלש בטבעיו יותר מאשר בני אדם, ובידינו של אדם שמחמת טערור בעורחו יכול ליטריך לבט את הצבע.]

ומני שיש לו חום אפיילו מעט וותר מכוה שיש לכל אדם, בגין למעליה משלשים ושבע וחצי מעלה ומחלש מכך, וכן מי שמוציא עקב באבי ראש, כתוב בשוויה אויר לעזין (שם) שאנו ציריך להעתנותו, שהרי הוא בכלל חוליה, שכן אין חום לא סוכה רפואית, והויסף, שביל שכן שמי

הלבות תשעה באב סימן תקנד

המשך מעמוד לב

נחשבת געל של עות, בגין שאון העור עשו אלא לנו בלביה. ונעל שיש בה רשתעת עור שנעהה להחזקה שלא תסור מעל הרgel, בגין קבקב וכדרו, דעת הרכמי ווסף שאינה נחשבת געל של עור, שرك בשחוור עשו להגן ולפטוט את הרגל נחשבת געל של שר, אכו. בשחוור עשו להגן על הריל אף כשהוא רק חלק קטן מהגען, בתב בשוויה אויר לעזין (ח"ג פ"ב"ט תשובה זו) שברר נחשבת געל של עור ואסור לבלכת בה.

(29) והטעם שביל לבך, כתוב הדלוש (ס"י תיריד סי' ג) בין שמותר לבלכת במגעל שור במקומות שיש סכנתה עקרב וכדרה. [מנגד החז"יא אמרות רבנו חי"ב עמי קלט] שלא לבך שעששה לי כל צרכיך עד היללה שאנו געל מעל עור, ודעת הגראי (מעשנה רב ס"י ע), והארוי זיל נק' החיקם טיק עח' ובולח ארך ישודאל כתוב שורקים נוגדים זה בזה בדעת הגראי. ויש שרואה תלות את מהחוליק הפסוקים כאן במא שחלקו השוע והמא לשל' (שם ס"ח) האם ברכות השחר נתקטו על מנתה של העולם, בלמר שון הדואת לה, על שך בראש את השלמים, או שון הרואה על הדנא המברך והלבות ומנגני בון המערדים עמי קלט].

אכן, לפתחים לבלכת מנעלים שאינם של עור, בתב השער תשובה (ס"י בו ס"ק יב) בשם השערו רכבה להען אבל הלובש מנעל של בלבד, שיריך תשועה לי כל צרכיך. וכן נהג בעל המנתה אלעדור מונגאנאש (הרבי חיים ושולם ס"י תרעה) שברך "עשה לי כל צרכיך אף בתשועה באב, מושום שהוויה והולך על עצם לבלכת באנפלאות בלביה, וזה מה שבתבטט לקמן.

[משנוב'ב ס"ק ב]

ח"ג ד"ג ר' חוכמי⁽²⁴⁾ וכדו, אלא-אם-בן י"ש טיט ווּרְפֵשׁ⁽²⁵⁾. (54) מבונני שיש נעלים שחון טובות ממש כמו של עור ומוגדרות בתשועה באב ריאה לעיל (ס"ק ל) ומה שבתבטט שם, דעת הגרשי אויערבך (שוויה מונחתה אלעדור מונגאנאש) הרבי חיים ולעניל, בגין אונן בתשועה באב שציריך להחטעך ברכבי המות ובל מנעלים יקשה לעילו והבר נארה מודרך וחוויה ודרן, שמצד הדק מותר להם לנעל מנעלים, מים בזמנינו בגין שיש געל בו וכדר טבורות, יתכן שייחז אסורה בנעל עור [וין הביא בהלכות מונגה בין המערדים

קרמיט כドり לעזין את העור בגין קרט זידם, הרוחוי בכלל סיכוב האסורה בתשועה באב.

[משנוב'ב ס"ק ל]

דלא נקערא מגעלו⁽²⁶⁾ אלא של עזירונן.

(55) ולענין געלים שאון עשוות מעור אך נהג לבלכת בהן בגין מגעלים עד ראלות, כתוב לךן (ס"י תיריד סי' ג) אודות איסור געלים מגעלים ביזם הכהורות, שאנו שהחדריע כתוב (שם סי' ב) שמותר לטעול מגעלים משאר חומרים, מיט' ש מהאהודנים שמהמורות בוז, ומיטים שאנו ללחומר בהן לאן למחות בד המקליך, מיט' מ שאפשר לו נבן להחמיר בה ולליך אונגליות של בגד נבגוז (זקן) (ס"ק לא) רם להה שבלכת לויין בשער תשועה, שהוביא בטיק ט את דעת הננים נאזרות שמחמיר בהוז, ובין זה הוודו הגרשי אויערבך והלבות שלמה בין המערדים פטי' סיד ודבר הילכה אות ז' והגרשי ואונר (קובץ מricht לוי היא עמי מא) לאגי תשועה באב שש להגען מולכלכת בעלהם שנחות מהא, בגין קיבנסקי (ארחות רבנו חי'ב עמי קלט) שאפשר להקל לבלכת בעלה גומי בתשועה באב, שכן המנהג אמונב הוא עצמו ובן החוויא (ארחות רבנו דעת החורא (ארחות רבנו חי'ב עמי קלט) ובן החורא אלשיב אשורי) לא מטריך, וכן מה שבתבטט לקמן (ס"י תיריד סי' ג) לענין יום הכהורות.

(56) והאם הנוגע בהם ציריך יהו לתפילה או לדבר תורה, כתוב הרכ' החיקם (ס"ק ע) בשום דברן איש חי, שאנו על פייהם לא נקראים מעלה לעין תשועה באב, מיט' התגעם בהם ציריך להרוחן זידם, מאיירת דעת החורא (ארחות רבנו חי'ב עמי קלט) שרך הנוגע במגעל מועד ציריך להרוחן זידם.

[משנוב'ב ס"ק לא]

מתקפה נור, מלפעצעה⁽²⁷⁾ וכדו, "שעטה לי כל אַרְבָּיִזְמָן". (57) ובגעל העשויה משאר חומרים יש עליה מלמעלה רצשות ערד לשם נור, דעת הגרשי פינשטיין (שמעתהו ומשה עם תלל) שאינה

הקלבות תשעה באב סימן תקנד

ביאורים ומוספיטים

[משניב ס"ק טו]

ב乾坤

(乾坤) וכן לעניין מעוברות ומוניקות, אך על פי שבתב השועע לעיל (ס"ה) שמת�נות משלימות בהשעה באב, מ"מ פעמים שאין צירبات להתענות וכדלהלן, מעוברת שהרינה קשה, דעת הגראי אויירברך (הקלבות שלמה בין הנגידים פט"ז סי"א ודבר הלכה אות ב) שלא תצטט. כמו כן מי שהחלה לצום ומרגנישת מעת חולשה יותר מהרגיל, עליה לאכול ולשתות מוד בשמנינשה איזה שהיה שנייה בהרגילה. מעוברת שבתחלת הרינה מקאה, דעת הגראי קרליין (חוט שני שבת ח"ז פצע זיין מעוברת בתענות) אותן (ב) שדינה בחולה ומותר לה לא להתענות, אך אם יש לה רק בחילות, רימה בשאר כל אדם וחצוב. הוסוף (שם אות ד-ה) שאף מי שהיא בחושך הפלגה גם נ דינה בחילה, וכן מי שהחלה גורמה לה בעבר להפליג ומרגנישת חולשה, אינה צירבה להתענות (ולענין סתום מעוברת חולשה, דעתו (שם אות ג) שאם היא חולשה שיש לה דין חולה, אין לה להתענות). ובשות' אוור לעזין (ח"ג פ"ט תשובה ב) כתוב, שביל שיש בעיה רפואיות בהרינה ולחץدم גורה, חוסר דם וכדו', אינה צירבה להתענות.

ומעוברת הנמצאת בסוף הרינה ייש חשש שהעוצם יגורום ליהריה הלהדר, דעת הגראי אויירברך (נסחת אברם מהוזיב יוד סי' קעד ס"ק יג) שיתכן שיש להתייר לה שלא לצורך מחלת הסנה ונשכפת ליהדר, על פי מה שבtab בשות' אגרות משה (יוד ח"ב סי' ע) שיש אסור לזרו לידי מחלת הסנה שיש בויה לוולדת תקנת ס"ק ל) שגם האם נשחת בכל בעל ברית ומורתת (אם לא מקום שלדעת הרופאים יש סכנה לחוכות ליהודה בומחה). וביען וה דעת הגראי קרליין (שם אות ח), שביל שישודעת מנסינה שעוצם עליל ללחום לזרה הלידה, אינה צירכה לעזם.

ולענין מניקות, דעת הגראי אויירברך (שם סי' ב' ו סי' ה-ו) שאם מרגנישת חולשה יותר מהרגיל, מותר לה לשנות או לאכול כפי החוץ מיד כשמרגנישת איזה שהוא שינוי בהרגילה הרגילה, והוסיפ, שאפלו אם אינה מרגנשת חולשה אלא שיש חשש שיתמעט חלבה, או שմבחןה שיש בחלה איזה שנית, תשתה מיד, ואפלו כשהאפשר לאככל את התינוק בתחלפי החלב, בkin שעיקר מזומו הוא הלב האם. דעת הגראי קרליין (שם עד פרט ר' אות ד-ה) שאם כבר טובנים לו פגש אחת ביום איזה תוספת ואמנו התענה, אך על כל פנים אם יש חשש שאם תחנה לא יהיה לה הלב להוניך או שהhalb יתקלקל או שהתינוק יסבול מזה, אין לה להתענות, והכל לפי הענן. וכשהלא ניסו לסתת לתינוק תחלפים, דעתו (שם עד מרדכי يولדה ומונקה בתענית ד'ה וממשיכ' שאניה צירבה להתענות, וכן דעת הגראי קביבסקי קרא עלי מועד עמי עה) והוסיף (שם העורות דרייח קביבסקי איתת מ) בסמ' החזויא, שאם יש חשש שיפסק חלבה אינה צירבה להתענות אף כמשמעותה לו תחליפים]. מאידך, בשות' אוור לעזין (שם) כתוב שמניקת חייבות להתענות אף אם החלב שלה מותמען, כל שאפשר לסתת לתינוק תחלפי הלב, ורק בתינוק שמכורח דקא את הלב אמר פערה מהתענית. וראה עוד מה שכטבנו ביביל לעיל (ס"ו תירז סי' ד'ה עברהות), אופנים בהם מינקת אינה מתרעה אפיקו ביום ביפור.

ואם יש לך בominator [מחנות חולשת הדורות וכדו'] למשוברות ומוניקות, הגראי אויירברך (שם סי' א והע' 2) היה רגיל להוראות לשואלים שאף שמייר הדין מעוברת חייבות לצום, הנה המודים המשך בעמוד הבא

[משניב ס"ק יז]

אם הוא קצת חולה²⁴ וכו', במשעה באב שגנחתה יש להקלין²⁵ וכו',

הגענה איזה שיעות²⁶.

24) וזה זה של זילות שבtab הרמי שנווגות להרעות כל עד אין להן עצר גדול, כתוב הערך השלחן (ס"ח) שאין זה אלא בימיים שהדורות היו חזקים וביראים, אבל במונינו חוליה שבחזונה כל שלושים יום לדיון, כי עדין הן חולשות ונוחבות חולות ממש, ובמקומות חולי לא גרו רבנן, וכן דעת הגראי קרליין (הו"ט שמי שבת חמץ עמי וט) שכובים אין לוולות תוך שלושים לילדין להחמיר להתענות.

מאייר, בשות' דברי יציב (ס"י רל) כתוב שאדרבה במונינו נשנה הרבה מזמן הפסוקים שהקלין לילדה כל שלושים יום שלא להתענות, שאו היולדת היתה בחולה שיש בו סכנה ממש ימים רבים, אבל ימולות לדידת ולהלך כאחד האדים ותוך כמה ימים מחלימות למורי מהליה, או אפשר להקל כל כך לבב השעה באב שחמור משאר העוניות, ואם היתה לידה רוגלה בלבד קישי ובלוי איבוד דם רב חייבות להתענות בשאר כל ארטם. ורק אם מרגנישת חולשה יתרה יש להקל בשאר חולה שאין בו סכנה. וראה מה שהוסיף שם בשולי התשובה.

ועל היולדת מיטתה, כתוב בשות' אוור לעזין (ח"ג פ"ט תשובה ד) שלא תחמיר על עצמה להתענות.

25) כאשר עירע ברית מילה בהתשעה באב נדרת, כתוב לקמן (ס"י תקנת ס"ק ל) שגם האם נשחת בכל בעל ברית ומורתת לאכול ואימה צירכה להשלים התענית [ומושמע לאכורה שאם בריאות ומונקה שיכולה לעזם מותר לה לאכול מטעם של בעל ברית].

וכן בחולי קצת ומוניקת שוש מוחיש קצת, כתוב בבייה' ל' לקמן (ס"י תקנת ס"ט ד"ה ואינו משלים) שהתשעה באב שנרכה מותרים לאכול, וראה מה שכטבנו שם.

26) וכן חולה שאינו צריך להתענות, כתוב החוי אדים (כל קליה סי' ב) שאם יכול ויתענה איזה שעת זוכב זה שאין תענית השעת יכול להזיק לו. והטעם שיש לו להתענות שעת, כתוב הנירגן קבוש שני שמשון (ס"י תקנת ד'ה שאלה), וכן באר הגראי קרליין (חוט קלה שבת ח"ז פצע' שעוד מרדכי يولדה ומונקה בתעניות עמי רנט) לבי يولדה, שאין זה מחייב חותבת התענית, אלא שיש לו להזעער עם החיבור. והוסיף הנירגן שמשון, שיתענה את מקצת השעתה ביום התענית ולא בלילה התענית, שכן שעיקר הגזים הוא ביום. ודעota הגראי קרליין (קרא עלי מועד עמי עה) שיש מוקם לומר זאת רק בחולה גמור שמתירים לו לאכול מיד בחוזלת התענית גרא להלן (ס"ק טז), אך כמו שחולה קצת שהחירות של לאכול הוא רק כדי שלא יגבר עליו החול, בתחילת התענית אין לו עדין כל דירור לאכול וחיבר לעזם.

מאייר, דעת הגראי אויירברך (הקלבות שלמה בין המערבים פט"ז ארחות הלהקה דע' 3) שימושותם כל הפטוסים שלא בדרבי הנירגן שמשון, וכן דעת הגראי שואנור (קובץ מפת לוי חיין עמי נז) שאין מושן כבררי הנירגן שמשון גראה גם דעתו להלן ס"ק טז. וכן קען זה דעת הגראי אלשיב (הלהבות ומונאי בין המערבים עמי קב) שחולה שביליה עדין אינו צריך לאכול וכיול להתענות או בקלות, בודאי שאסור לאכול בתחילת התענית, כיוון שעדיין איינו מחשב חולה לעניין זה זולבדיהם יש לאבר שהחובה להתענות מקצת שעת למי שיכול, היא מחייב שעדיין לא חל עליו דין חולה).

הַלְכָה תְשֵׁעָה בְּאֶבֶן סִימָן תְּקַנְדָּ

ביאורים ומוסיפים המשך

עם מים דוקא פחות מכשיעו. ובשתית אור ליצין (ח'ג בכ'יט תשובה יא) כתוב שיתון בתוך המיב דבר מר. ומה שכתב המשנ"ב באן בשם החוי אודם שבוחלה שאין בו סכמא לא כדי להחמיר, לעיל (ס"י תקנ' ס"ק ה, ובשעה"ג שם ס"ק ג) לאמ' חוליה בשאר העניות, כתוב בשם החוי אודם שאסור לו להחמיר. ולעין חוליה העיריך חרופה ביום כיפור, ראה לקמן (ס"י תריב ס"ק ט).

[מהל' דזה דבמוקומ חיל]

אכל פחתה מפוגעתה⁽²⁹⁾ בקבוץ אכילת פרט⁽³⁰⁾ וכו', סימן תריה⁽³¹⁾, ומיל' שהוא חוליה ממושן, כתבו הকף החיים (ס"ק לא), הערנן השלחן (ס"ז), שווית אודר ליצין (ח'ג בכ'יט תשובה ה) ובשועית שבט הלוי (ח'ד סי' נ). שאית צריך להקפיד לאכול פחות מכשיעו ובירא הגריש אוירברך (שםות אברהם ס"ק ו) וכען זה כתוב הגריש אלישיב (קובץ התשובות ח'א סי' נ), שכין שהוא חוליה לא נור עלי כל תענית זכדעת האבי נור והגריש המובאים במושע'ב לעל' ס"ק טין, ואכן רבתי הבה"ל אמרהיכ אלא רק בגין שעדיין אין חוליה אלא שקיים שיש שרבק ממחלה המתחלה, והוא בכל החריבים בתשעתה אלא שהחזרה לאכול כדי שיתחזק ולא יגען ולכך לא חותר לו לאלו פחות מכשיעו. ובשועית השבט הלוי (שם) ביאר, שהבה"ל החמיר רק במקורה שהירה מגפה ואם לא היה מחרימות בשעריהם היהת ענקרת התשעתה לבלתי כל הקטל מחשש חולל, لكن מסתבר להחמיר שיأكلו פחות המכשיעו [ואחר כך כתוב גם בסברא המוטאת לעיל בשם הגריש אוירברך והגריש אלישיב]. מאידך, בשועית מהר"ב שיק (ס"י רפה) כתוב שלא עת החותם סופר גמובה بما שכטנו במסנ"ב לעיל (ס"ק טין) חוליה שדי לו בחמצ שיעור, לא יכול יותר [ובשועית שבט הלוי (שם) כתוב, שדברי המהרים שיק אינם מוכרים בדורות החותם סופר]. ובשועית המרחת (ח'א סי' יד) כתוב, שכחה חוליה וקשתה עליו התשעתה נהג בעצמו לאכול פחות המכשיעו, כדי שלא לאבד את התשעתה של אותו יום שהוא מודרך קבלה והמוראה כו"ם כיפור.

וכשם שבמקרים מחלוקת מרבkat אין היתר לאכול אלא רק פחות המכשיעו, אך גם לגבי מספר הפעמים שיכול לאכול פחות המכשיעו רעת הגראן קרליין (කרא עלי מושע שם). ובעצמו שאל שטחן רציך להקפיד שלא

לאכול אלא ורק בהמה שנדרך לו כדי שלא ידק ממהוללה. והגמaza במקום חם מדוד ויש חשש שיגען למכבב של איבוד נולדים והתייבשות, בין חיללים או הולכי מדבריות, כתוב בשועית או ליצין (שם תשובה י) שדיוט כMOVABA באן בבייה, ומונתר לשעות מים אף בלא לשים בהם דבר מר, אך בינו שאותו נשבר ערדין בחוליה אלא שיער רק חשש שיגען לדי חוליה, ישנה לשוריין פחות המכשיעו אם זו לו בcker.

ולעין האם חוליה שאוכל בתשעתה צריך להקפיד למעט באכילהו, ולא לאכול יותר ממה שמכורח לנו רק בראותו, ראה מה שכטנו במסנ"ב לעיל (ס"ק טין).

(30) ומהו שעדור בכוכבת, כתוב השועע ללקמן (ס"י תריב ס"א) שהוא פחות מעת מכבייה. ובמשנ"ב שם (ס"ק ב) ביאר שוחוכה לביצה בנינה. והביא שחייבו אחרים אם הוכותה לביצה בקליפה או בלא קליפה וראה מה שבאו לעיל (ס"י תפ"ס ס"ק א) מורה שעשו קליפה הביצה, וכן דעת המשנ"ב אם משערים את הביצה בקליפה או בלעדיה, ודעת החוזיא בות.

ולעין האם משערים לפי הביצים של זמני, או שבזום הביצים התקטטו ואין לשער בהן, ראה מה שחייבו המשנ"ב לעיל (שם) המשך בעמוד הבא

בומינו בארץ ישראל להקל למעוברת שלא להתענות מפני מזון האורן הקשה וחולשת הדורות. ולמפיקות היה מורה (שם הע' 2) שבודך כל התעינות גורמת לה חולשה או חופעות אחתה שמהמתן אינה צריכה לצום וראה לעיל, אין למינקת בחודשים הראשונים של אחר הילודה להחמיר להתענות נאמנים בתשובה לשאל אודת מינקת שעברתו תשעה חודשים מוהלה, הרה שביב שברב זמן רבד מהלידה גם אימת מבית לוי חיזק עמי'ין, ושם הע' יב) שאף בזמנינו אין לחקל למשברות ומפיקות בראיות יותר מהמבואר בשוו"ע, רעת הגראן וואונר (קובץ מבית לוי חיזק עמי'ין, תחענ"ה). מאידך, רעת הגראן קובל'ן (שם ע"ד ע"ד דינם) כתוב שחוותה רפואים, הנשאלה שאלת חכם, וכן היה מורה החוזיא (קרא עלי מזעריה) מודע פיא העורות הגראיה קנייבסקי אותן לא למשברות ומפיקות לצום אם אין מוציאות חולשה מוחדרת. ואף רעת הגראן קרליין (שם ע"ד עלי מזעריה) כתוב שחוותה רפואים, וכן רעת הגראן קובל'ן, לענן המפיקות במנגנון.

(28) והאם שלחוללה למעשה באכילה בתשעה באב, כתוב בשועית חותם סופר (אויח' סי' קנו) שאל ההור לא אלא כדי עצם וחוויתו, ואם די לו בשתייה לא יאכל, ואם די לו באכילה פעם אחת לא יאכל שתי פעומים, ולא יותר מזה שעריך, שאף החוללה מוחדר בתשעתה, ועל פי דבריו כתוב בשועית שפט הלו (ח'ט סי' קלאי) שחוללה שאכל בתשעה באב ובבר מוגיש טוב, חייב לצום עד סוף היום, גם חוליה חייב בבבל ריני הצום כל שהוא את מחלתו. מאידך, בשועית אבוני נור (אויח' סי' תקמ') כתוב שמי שהחומר הזהיר שלא להתענות ובquo'ש התיר לו להתענות עד העזות, אין כייב לגום כל בינו שהכמים לא גורו לצום במקום חולל, וכן דעת הגראי סולאייזיק בשם אבוי הגראיה (מושדים ומונחים ח'ה סי' טלה) שעיל חוללה בתשעה באב לא גורו כלל את העזם ויבור לאכול ברגל כדי צורכו, רק שלא יגע עזמה. וכן דעת החוזיא (הוור הילדות פמיה העדה ט) והגראן הגראן קרליין (קרא עלי מזער שמי ע"ז) והגראן קרליין (קרא עלי מזער שם). והוור הילדות פמיה העדה ט) והגראן קרליין (קרא עלי מזער שם).

(שם ע"מ ע"ה) שדברי החותם סופר אמרוים רק בחוללה קצת שלא ההור לאכול אלא כדי שאל יכבד החולל, וכן אין מותר אלא כדי צורכו, אלבם בחוללה גמור בבדועו אין בכלל התשעתה ומותר לו לאכול ברגל [וכען זה כתוב בטפ"ר מונדים וחמנים (ח'ז סי' רנב)]. עוד הוסיף (חווט שני שבת ח'יד עמי' רלא), שמי'מי' בינו שראוי להצטער עם העיבור, חוללה שנחוחן לו רק שתיה אין ראי שיאיכל, בין חוליה שמרוחש באמצעות הום שכבר התחזק ויבור לצום, אך על פי שמעירך הוזין בבר אינו חייב בתשעתה, מים יש לו לדוחmir להצטער עם העיבור.

ועל הדין שחוללה צריך להתענות איזה שעתה אם יכול, והטעם

בזה, ראה מה שכטנו לעיל (ס"ק יד).

ובנラン האם יש על החוללה להזהר לאכול פחות המכשיעו [במקום שאפשר] ראה מה שכטנו בבייה ללהן (עד'ה במקום חולל).

והוליה אף שאין בו סכמא, שחייב לקחת כדורים או לשוחתת תרופה מרה, כתוב הכהן החיים (ס"ק ל') שמותר לו לכתה חילולה לבילוי סדורים או לשוחתת דבר מר, שכין שדברים אלו פטורים מברכה אינם מחשבים מאבל, ואך אם ליטור בלבעת הבדורים הוא זוקך לשוחות מים, דעת הגריש אוירברך (שםת אברהם ס"ק ז) שמותר לו לשוחות מעט מים ישכיפיקו לבילעת הבדורים, ואין צורך לפגוט את המים [וביאר רבריו הגרי' נויברט (שם)], שאף זה בכלל מה שלא גורו במקומות חולין]. מאידך, דעת הגראן פינשטיין (קובץ לתודה והוראה קובל'ן ט אות ה) שבמקורה כוה יטול את התרופה

הקלבות תשעה באב סימן תקנד

ביורוּת ומוספִים המשך

(34) וכשהוחוץ להעבר לבלוק, כתוב הסידור יуб"ץ (שער שלבת שע"ר ודלק דלא ארכובה באות ז) שלא יכון לדינות מהרוחיצה אלא רק כדי להעביר הלקוח [וכען וה כתוב המשניב לפקן (ס"י תרין ס"ק א) לענן הרוחץ ביום כיפור כדי להעביר את הטינוק].

ולענן יוולדת או מי שהוא חלש ואמר לו גם הרופא שצרכיס לרוחץ בכל יום בחמשין, כתוב בשעה ע"ז לעיל (ס"י תקנא ס"ק כד) בשם הא"ר שאף שאין זו רוחיצה של הענוון אסורין לרוחץ בתשעה באב נטעם הדבר ראה במג"א שם ס"ק מ.

ולענן רוחיצה לצורך העברת זינה, ראה מוה שבתבונתו לעיל (ס"י תקנא ס"ק צד) לענן חייצה להעברת הדעה בתשעת הימים.

(35) והאם יש להקפיד לרוחץ את הבשור ורק בעזון, הפמא א"א ס"ק יא) הסתפק בקר, והקף החזירים (ס"ק מו) כתוב שמטսתימת דברי הפטוקים מושמע שאין חילוק, כיון שאינה מכחנת לרוחיצה דידה כי אם לרוחץ את הבשר. אך סיימ"ם רואה שם אין צורך לרוחץ את הבשר בחמשין ורקא, יש ליתור לרוחציו בצתן.

ומה שבבב שהגשים מברשות, היינו לאחר החזות היות, שודרי הביא השוע"ע לפקן (ס"י תקנת ט"ז) שנוגנים שלא לשוחות ולא להכין שרבי סעדיה עד אחר חזות [אך לצורך סעודת מעיה תשחהיה בלבד], כתוב המשניב שם (ס"ק מ) שמוטר לשוחות קודם [חצותו].

ולרוחץ בלים בתשעה באב, רעת הגארם פינישין (משמעותה דרישה עמי תולד) שאנו צריכים לחם היום אסור לרוחצם. וכען וה כתוב בשווית אור לציון (ח"א פ"ט תשובה יד) שאין לרוחץ כלם שאינו צריך לחם בעת, כיון שבקר מסיח דעת מהאבלות, אך הוסיף שלאחר חזות מותר לרוחץ הכל, וכשב שבתב השוע"ע שם שמוור להכין צרכי סעודת לאחר חזות [אך שלפני חזות אסור להכין משומש הסחת דעת מהאבלות, כמבואר בbihil' שם ר' ר' עד לאחר].

וראה מה שבתבונתו שם בשיעור ביצה ביןונית שלנו וחו"ב השיעור לפ"י מידות זמננו.

ומהו שיעור אכילת פרט, הביא השוע"ע לפקן (שם ס"ד) שיש אמרים שהוא שיעור אכילת ארבע ביצים, ויש אמרים שלוש ביצים. וכותב המשניב שם (ס"ק ח) שבשל דבריהם הלך אחר המיקל. ובמ"ז בענינו מוספיק לחכotta בין אכילה לאכילה כדי שיעור אכילת שלוש ביצים. וראה עוד בחישוב שיעור זה, המשניב

לפקן (ס"י תרין ס"ק בא).

(31) לענן השיעוריים הנוגעים לאכילה, ראה מה שבתבונתו בהע' הקודמות. ולענן שניתה, כתוב השוע"ע לפקן (ס"י תרין ס"ז-ח) לענן חרולה ביום כיפור שאפשר להש��תו פחות מבישור, שיש להשקיתו פחות ממלא לגמוץ שלו, ולהמתין בין שתיה לשתייה אם אפשר כדי שיעור אכילת פרט, ובשאי אפשר, ימתין ס"י שתיה רביעית.

אben מי שחביב לצום, כתוב השוע"ע לפקן (ס"י תקסז ס"א, וראה המשניב שם ס"ק ז) שביום כיפור וברשותהباب אסור אפילו לטעום ולפלוט אפילו פחות מרבית. ובטעם הדבר ראה מה שבתב במשניב שם, ובביהיל שם (ד"ה וביום הקפורים).

[משניב ס"ק יח]

הורקפת מעט קרעם קטביל⁽³²⁾ וכו', ובמ"ז ברורה שם⁽³³⁾.

(32) וראה מה שבתבונתו בbihil' לעיל (ס"י תקנא ס"ז ר' ר' אם או א' אפשר).

(33) ולענן העושה והפסק טהרה בתשעה באב, ראה בשעה ע"ז שם (ס"ק לה).

[משניב ס"ק יט]

אלא רחיצה של פענוג⁽³⁴⁾ וכו', רוחצת גם י"ג, מתקר⁽³⁵⁾.

